

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om tillstånd av åtgärder för att förhindra översvämning av Olofströms samhälle

Tillståndsansökan omfattar uppförande av en ny skyddsport vid Alltidhult som vid behov kan stängas och hindra vatten från att rinna från Raslången till Halen. Ansökan omfattar även utrivning av befintlig reglering vid Immelns utlopp och istället anläggande av en fast tröskel anpassad för fiskvandring.

Föreliggande handling utgör en samlad redogörelse över utförda samråd i tillståndsprocessen.

1 Genomförda samråd

1.1 Myndighetsmöte

Samrådsmöte enligt 6 kap. 4 § miljöbalken genomfördes den 9 november 2015 med representanter från Länsstyrelsen i Blekinge och Skåne län, berörda kommuner och Miljöförbundet Blekinge Väst.

Samrådsunderlaget som skickades ut redovisas i bilaga 1 och protokollet från samrådsmötet finns i bilaga 2.

1.2 Samråd särskilt berörda

Samrådsunderlaget skickades tillsammans med en inbjudan till samråd (se bilaga 3) till följande särskilt berörda fastighetsägare:

- Joakim Bengtsson (Olofström Alltidhult 1:24)
- Lars Olov och Marie-Charlotte Hertsius (Olofström Alltidhult 1:33)
- E.ON Sverige AB (Olofström Alltidhult 1:9)
- Per Arne Håkansson och Gerd Lindberg (Olofström Alltidhult 2:1)

1.3 Utökat skriftligt samråd

Inbjudan till utökat samråd inklusive samrådsunderlag skickades den 17 november 2015 i enlighet med synpunkterna från länsstyrelsen, till Havs- och vattenmyndigheten, SMHI, Naturvårdsverket, Blekinge Ornitologiska förening, Skogsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Harasjömåla Fiskecamp, Holjeåns fiskevårdsområdesförening, Sveaskogs Förvaltning AB, Naturskyddsföreningen och Skräbeåns vattenråd, se bilaga 4.

1.4 Offentligt samrådsmöte

En annons med inbjudan till samrådsmöte publicerades i lokalpressen den 7 november 2015. Kopia på tidningsannonsen finns i bilaga 5 till denna samrådsredogörelse. Sam-

rådsmötet hölls i form av ett öppet hus där anteckningar gjordes av sökandena vid de olika stationerna, se bilaga 6.

2 Inkomna yttranden

Nedan redogörs för yttranden som inkommit under samrådsprocessen. Sökandenas svar och kommentarer på yttrandena redovisas i *kursiv stil med blå text*. Yttrandena i sin helhet redovisas i bilaga 7 - 10.

2.1 Yttranden från myndigheter

De yttranden och svar/kommentarer som gjordes på samrådsmötet redovisas i protokollet i bilaga 2.

Vid samrådsmötet uppkom fråga om varaktigheten för höga flöden, d v s hur länge behöver skyddsporten vara stängd? *Sökandena vill här lämna en kompletterande kommentar till vad som säs vid mötet: De hydrografer som WSP fått av SMHI för tillrinning till Immeln och Raslängen har en total varaktighet på 21 dagar. Tillsammans med den lokala tillrinningen för Halen är det totala klass I-flödet till Halen så pass stort att skyddsporten skulle behöva vara stängd under hela denna period. För lägre flöden, som t ex 100-årsflöden, bör tiden som skyddsporten behöver vara stängd vara kortare.*

2.1.1 Miljöförbundet Blekinge Väst (MBV)

MBV skickade efter samrådsmötet i november 2015 ett mail med skriftliga synpunkter i ärendet, se bilaga 7. Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan.

MBV skulle vilja se en djupare analys av varför hårklomossan förekommer frekvent vid Raslängens utlopp men att frekvensen avtar kraftigt nerströms och att den saknas helt efter bara 30 meter. Enligt naturinventeringen är det ett bättre alternativ att placera skyddsporten längre nedströms än precis vid utloppet. MBV uppfattade att detta var för att en "sjölik" miljö då skulle uppstå tillfälligt i åfåran, men MBV ifrågasätter att en längre, tillfälligt uppdämd, sträcka är ett mer lämpligt habitat för hårklomossan. *Sökandena menar att det är fråga om en missuppfattning, lokaliseringen längre nedströms förespråkas eftersom det blir mindre skador på hårklomossan vid anläggandet och till följd av att dammen tar i anspråk strandnära markyta. Orsaken till att hårklomossan trivs bättre närmare utloppet bedöms vara att det förekommer frekventa översvämningar av marken där, vilket det inte gör på samma sätt längre nedströms Alltidshultsån där lutningen är större och vattnet mer strömmande.*

MBV efterfrågar ett minimiflöde när skyddsporten är stängd. *Sökandena kommer att utreda om detta är möjligt utan att äventyra dammsäkerheten.*

MBV påpekar att när det gäller Halens Natura 2000-område står det i samrådsunderlaget att verksamheten inte "bedöms vara av någon nämnvärd betydelse för naturvärdena inom naturreservatet och Natura 2000-området". Denna formulering avviker lite från hur saken formuleras i 7 kap 28a § miljöbalken. MBV undrar om det betyder att sökandena anser att det är en betydande påverkan eller ej. *Sökandena anser att sökt verksamhet inte på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Detta avses förtydligas i MKB:n för alla Natura 2000-områden.*

Vid myndighetssamrådet visades en bild som redogjorde för Eklöfs Fiske och Fiskevårds utredning "Fiskarter i Immeln och Edre Ström". Under denna rubrik redovisades också att signalkräfta förekommer i vattensystemet, vilket framkommer av utredningen. MBV påpekar att signalkräfta inte är en fiskart. *Sökandena kommer att förtydliga rubriksättningen i MKB:n så att texten inte kan tolkas som att kräftor är fiskar.*

MBV framför att det viktigaste, vad gäller fisk och fågel, är att beskriva var och en av de arter som omnämns i Natura 2000-områdena samt ev. övriga rödlistade arter. *Sökandena avser göra detta för de arter som Natura 2000-områdena syftar till att bibehålla eller skapa gynnsam bevarandestatus för.*

2.1.2 Länsstyrelsen i Skåne

Länsstyrelsen i Skåne skickade efter samrådsmötet ett mail med skriftliga synpunkter i ärendet, se bilaga 8. Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan.

Länsstyrelsen framför att åtgärderna ska prövas enligt 2 kap kulturniljölagen (KML) och ett separat samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturniljööenhet efter att MKB:n är färdigställd. *Sökandena kommer att söka tillstånd enligt KML om det är nödvändigt.*

Länsstyrelsen informerar om vilka Natura 2000-områden, naturreservat och djurskyddsområden som riskerar att påverkas av sökta åtgärder. *Påverkan på dessa avses beskrivas i MKB:n.*

Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna behöver tillstånd enligt 7 kap 28 § miljöbalken (av länsstyrelsen kallat Natura 2000-tillstånd). *Sökandena avser att söka ett sådant tillstånd om de närmare utredningarna av verksamhetens konsekvenser visar att det behövs.*

Länsstyrelsen påpekar att dispens från reservatsföreskrifterna för Brotorpet och djurskyddsområdet vid Edre ström krävs. *Ansökan kommer att omfatta nödvändiga dispenser. En eventuell justering av djurskyddsområdets utsträckning kan inte hanteras inom en tillståndsprocess enligt miljöbalken.*

Länsstyrelsen efterfrågar längre tidsserier med de årliga fluktuationerna samt uppgifter om förhållandena som rådde innan regleringen påbörjades. *Sökandena avser att redovisa de uppgifter som finns tillgängliga om förhållandena i Immeln innan reglering infördes, i den omfattning det behövs för dimensionering av tröskeln. Den valda nivån på tröskeln kommer att motiveras och det kommer att finnas en beskrivning av konsekvenserna för naturvärdena utifrån föreslagen nivå jämfört med nollalternativet.*

Länsstyrelsen vill även att man utreder framtida vattenståndsvariationer i systemet och dess påverkan på naturmiljön (vattenståndsberoende arter, häckande fåglar och andra arter i strandzonen m.m.). *Sökandena avser beskriva påverkan på naturmiljön i MKB:n.*

Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare motivering av behovet av skyddsporten. *En tydligare redogörelse kommer att inkluderas i ansökan.*

Länsstyrelsen vill ha tydligare uppgifter om när skyddsporten ska tas i anspråk. *Sökandena kommer att redogöra för detta i ansökan.*

Länsstyrelsen efterfrågar ett alternativ där utloppet i Alltidhult permanent ändras genom begränsande partier som har liten påverkan på låga flöden och stor påverkan vid höga flöden. *Sökandena önskar inte påverka vattenförhållandena vid låga, normala och normalhöga flödesförhållanden och avser därför inte utreda en sådan åtgärd. Flödet måste dock stoppas helt vid Alltidhult vid en klass I-situation.*

Länsstyrelsen efterfrågar beskrivning av varför successiv öppning och stängning av luckan inte kan göras. Länsstyrelsen önskar villkor om detta alternativt en förklaring till varför villkor inte behövs. *De efterfrågade uppgifterna kommer att inkluderas i ansökan.*

Sökandena tolkar det som att Länsstyrelsen önskar en minimivattenföring genom luckan vid stängt läge på 0,7 m³/s. *Sökandena kommer att utreda om detta är möjligt.*

Länsstyrelsen menar att Lillåns reglering kommer medföra att HHQ blir 23 m³/s och att konsekvenserna av detta på Lillån ska utredas. *Sökt verksamhet omfattar inte någon förändring av regleringen av Lillån (i Bökestad), vilken är ett vattenföretag sökandena inte råder över. Däremot kommer skyddsporten medföra att mer vatten avleds till Lillån*

vid de extremt höga flöden då skyddsporten stängs. Marginalkonsekvenserna, dvs. vilka ytterligare byggnader som kommer att drabbas av översvämning vid sökt verksamhet jämfört med nollalternativet samt hur mycket högre vattennivåerna kommer att bli vid översvänningsdrabbade byggnader vid sökt verksamhet jämfört med vid nollalternativet, av den ansökta verksamheten kommer att utredas.

Länsstyrelsen vill att sökandena redogör för lagligheten av den avsänkning av Raslången som skett bakåt i tiden. *Ansökan omfattar inte lagligförklaring av några redan vidtagna åtgärder för avsänkning av Raslången, varför sökandena inte avser utreda historiskt vidtagna åtgärder. Se vidare kommentar strax nedan.*

Länsstyrelsen vill att MKB:n ska innehålla alternativen att a) återställa de upprensningar (av sten m.m.) som gjorts i Alltidhultsån och b) placera regleringsdammen vid sjöutloppet alt. ett separat utskov vid sjöutloppet och att det i utskovet placeras planksättar som höjer lägstanivån något så att ett flöde i Lillån garanteras.

a) Att höja lägstanivån i Raslången eller att styra om flödet till mer flöde vid Bökestad och mindre flöde vid Alltidhult vid låg- och medelflöden är inte syftet med sökt verksamhet och dessa alternativ kommer därför inte att inkluderas i ansökan. Att placera stenar i Alltidhultsutloppet ger inte det skydd mot översvämningar som är syftet med sökt verksamhet och är därför inte ett alternativ för detta. I Söderbygdens vattendomstols utslag den 31 december 1936 i mål nr AD 11/1933 anges att upprensningar gjordes i Alltidhultsån vid ett flertal tillfällen under 1800-talet men det råder osäkerhet kring vad detta var för åtgärder. Sökandena känner inte till några andra upprensningar.

b) Alternativet att förlägga skyddsporten vid sjöutloppet kommer att utredas.

Beskrivningen av utskovet ur Immeln behöver enligt länsstyrelsen förtydligas. *Sökandena avser göra detta i den tekniska beskrivningen.*

Länsstyrelsen anser att återställningen av den upphörda regleringen av Immeln även ska inkludera den torrlagda fåran som rinner från Hallsjön. *Sökandena anser att en sådan åtgärd inte hänger ihop med sökt verksamhet, även om åtgärden möjliggörs genom den upphörda regleringen. Sökandena motsätter sig inte att länsstyrelsen eller andra intressenter driver ett sådant projekt.*

Länsstyrelsen vill att underhålls- och dammsäkerhetsansvar ska framgå av ansökan. *Sökandena avser redogöra för detta.*

2.1.3 Länsstyrelsen i Blekinge

Länsstyrelsen i Blekinge informerar om en tidigare okänd fornlämning som ligger på platsen för alternativ 1 vid den planerade dammkonstruktionen i Alltidhult.

Sökandena kommer att ta hänsyn till denna och inte anlägga skyddsporten så att fornlämningen berörs.

2.1.4 SMHI

SMHI menar att den föreslagna verksamheten är en bra åtgärd för att minska översvänningsrisken i Olofströms samhälle och informerar om att det i framtiden väntas bli vanligare med låga flöden i denna del av landet, vilket man bör ta hänsyn till vid utformningen av Immelns utlopp. *Sökandena avser ta hänsyn till detta.*

2.1.5 Övriga myndigheter

Havs- och vattenmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har avstått från att yttra sig i ärendet.

2.2 Yttranden från kommuner

2.2.1 Osby kommun

Kommunen menar att sjöalternativet är det enda alternativet för tröskeln vid Immelnutloppet. Det ger de bästa förutsättningarna för att rädda Immelnöringen förutsatt att man återskapar den ursprungliga åfåran i största möjliga utsträckning. Hur man begränsar flödestoppar i sjön Immeln beror till stor del på hur man utformar tröskeln och bredden på densamma. För att nå bästa möjliga resultat måste noggranna beräkningar göras och samråd bör ske med Östra Göinge och Osby kommuner som arbetar med flödesutjämnare högre upp i systemet. *Sökandena avser inhämta information från Östra Göinge och Osby kommuner angående de flödesutjämningsinsatser som genomförs uppströms Immeln.*

Kommunen menar att tidigare föreslagna åtgärder vid Hallsjön bör utföras i samband med restaureringen av gamla åfåran. *Sökandena anser att en sådan åtgärd inte hänger ihop med sökt verksamhet, även om åtgärden möjliggörs genom den upphörda regleringen. Sökandena motsätter sig inte att länsstyrelsen eller andra intressenter driver ett sådant projekt.*

2.2.2 Bromölla kommun

Kommunen förordar "sjöalternativet" för utloppet från Immeln till Edre ström, då det gynnar Immelnöringen.

Kommunen anser att man bara ska stänga vid Alltidhult för det flöde som kommer orsaka översvämning i Olofström. Kommittén menar att man vid ett flöde på 13 m³/s vid Alltidhult kan släppa fram ett flöde på 10 m³/s och alltså bara stoppa ett mindre flöde (3 m³/s) utan att det skulle medföra översvämning i Olofström. *Detta fungerar inte eftersom det vid Halens utlopp vid dessa situationer även tillkommer ett stort flöde från Halens lokala avrinningsområde. Dessutom tillförs stora flöden i Olofströms samhälle från Snöflebodaån och Vilshultsån. Om översvämning ska undvikas måste huvuddelen av vattnet stoppas vid Alltidhult någonstans vid 50-100-årsflöden.*

Kommunen förordar att man under arbetstiden vid Alltidhult leder förbi vattnet i ett rör istället för i ett öppet dike. *Sökandena avser att utreda båda dessa alternativ.*

Kommunen menar att flödet i Lillån ökar med närmare 200 % vid stängd port. *Detta stämmer vid utloppet från Raslången, men sedan fördröjs flödet längs Lillån i Kroksjön och Blistorpasjön samt genom att vattnet svämmas över åkrar och annan mark längs åsträckan. Den sökta verksamhetens konsekvenser för Lillån avses beskrivas i MKB:n.*

Kommunen framför att förkastade alternativ 3 och 4 i samrådsunderlaget avfärdats för att konsekvenserna vid Lillån blir för stora. *I samrådsunderlaget redovisas ingen utvärdering av alternativen utan de presenteras endast kortfattat med hänvisning till att de kommer att tas upp i MKB:n, vilket sökandena också har för avsikt att göra.*

Kommunen anför att när regleringen infördes (det framgår inte om kommunen menar Immeln-, Halen eller Bökestadsregleringen) muddrades och fördjupades utloppet från Raslången till Alltidhultsån. Kommunen anser att man bör restaurera utloppet från Raslången i Alltidhult. Sökandena uppfattar att kommunen avser åtgärder som medför att flödesfördelningen vid låg- och normalflöden ändras så att mer vatten går ut vid Bökestadsutloppet istället för vid Alltidhult. *Se svar på liknande synpunkt i avsnitt 2.1.2 ovan.*

2.3 Yttranden från organisationer

2.3.1 E.ON

E.ON äger en luftledning som går över Raslången och eventuellt skulle kunna beröras av de planerade skyddsåtgärderna, eftersom vattennivåerna i Raslången blir förhöjda när skyddsporten används. De tre stolparna som finns inom område där vattennivån kan bli 0,4 m förhöjd ligger dock på höjder och kravet på 10 m avstånd till vattennivån och kommer därför enligt E.ON att klaras.

Det finns även krav på att stolparna även i fortsättningen ska stå på fast mark och att marken där stolparna står inte får bilda öar eller halvöar mindre än en viss diameter. *De fortsatta utredningarna kommer att undersöka marginalkonsekvenserna för kraftledningsstolparna.*

E.ON påpekar att det finns särskilda bestämmelser för arbete invid och under kraftledningar. *Projektet kommer inte att medföra några arbeten invid eller under kraftledningen.*

E.ON påpekar att deras fastighet Alltidhult 1:9 som berörs av skyddsporten berörs av tre olika markupplåtelse (kommunikationsledning, arrende av betesmark och jakträtt) och förutsätter att dessa hanteras som sakägare framöver. *Sökandena noterar informationen och kommer att inkludera de som bedöms vara sakägare i sakägarförteckningen i tillståndsansökan. Arrendatorn av betesmark är redan noterad som sakägare i sin egenskap av ägare till annan berörd fastighet.*

2.3.2 Sveaskog

Sveaskog menar att det bör strävas efter att komma tillbaka till så ursprungliga vattenförhållanden som möjligt i berört vattensystem. *Sökandena delar denna uppfattning.*

Bolaget anser vidare att man bör utreda vilka möjligheter det finns att förbättra vattenkvaliteten och möjliggöra bättre förhållanden för Immelnöringen. *Sökt verksamhet innebär bättre förhållanden för Immelnöringen genom utrivningen av Immelnregleringen och återställningen av utloppet där. Några ytterligare åtgärder för att förbättra för Immelnöringen eller vattenkvaliteten har sökandena inte för avsikt att genomföra.*

Bolaget vill att man utreder mer i detalj hur påverkan blir för berörda fastighetsägare, både vid höga och låga flöden vid olika tidpunkter på året. *Eftersom sökt verksamhet innebär helt oreglerade flöden utom vid extremhöga flöden är det omöjligt att beräkna alla olika situationer som kan uppstå. Bedömningar kommer dock att göras för både hög- och lågflödessituationer.*

Sveaskog vill även att man beskriver påverkan på grundvattennivåerna. *Sökandena avser inkludera uppgifter om detta i MKB:n.*

Sveaskog efterfrågar en inventering av specifika naturvärden i strandzonerna. *Med beaktande av den ansökta verksamhetens art – påverkan uppstår främst pga. en återgång till naturliga förhållanden – anser sökandena att erforderliga bedömningar kan göras utifrån den kunskap som finns från tidigare inventeringar och iakttagelser i området.*

Sveaskog anser att ett minimiflöde bör släppas igenom skyddsporten när den är stängd. *Sökande avser utreda möjligheterna till detta.*

Sveaskog föreslår att nivåerna i Immeln, istället för flödena, ska avgöra om skyddsporten ska stängas eller inte. *Sökandena kommer att utreda bästa metoden för att avgöra när skyddsporten behöver stängas och redovisa detta i ansökan.*

Sveaskog anser att återskapande av våtmarker och andra flödesdämpande åtgärder i Immelns avrinningsområde också bör undersökas på sikt. *Sökandena anser att sådana*

Åtgärder har en förhållandevis liten effekt vid extremhöga flöden och avser inte utreda detta inom ramen för föreliggande projekt.

2.3.3 Alltidhults intresseförening

Alltidhults intresseförening menar att en moderat reglering av vattenståndet i Immeln på t ex 40 cm inte skulle medföra något problem eftersom skadeobjekten ligger minst 1,3 m över medelvattenståndet. *Det är inte vid medelvattenstånd som Volvo och Olofströms samhälle behöver skyddas mot översvämning, utan vid dämmningsgränsen på 81,5. En höjning av sjön med 40 cm skulle då innebära en sjönivå på ca 81,9 m. Enligt terrängmodellen finns åtta hus runt Immeln som ligger under nivån 82 m.*

Vid den fortsatta beredningen anser föreningen att man först bör utreda hur Immelnregleringen optimalt skulle kunna skötas. *Även om Immelnregleringen utnyttades maximalt bedömer sökandena att den inte ger tillräckligt skydd mot översvämningar i Olofströms tätort och Volvos anläggning, eftersom stora flöden tillkommer både vid Raslängen och Halen vid höglödessituationer.*

Föreningen anser att möjligheten att använda Halen som buffert bör tillfogas utredningen. *Sökandena avser beskriva denna möjlighet i MKB:n.*

Föreningen är kritisk till att beräkningarna baseras på klass I-flöde. *Sökandena avser i ansökan även redovisa effekter vid lägre flöden. Sannolikheten att ett klass I-flöde (motsvarar ungefär ett 10 000-årsflöde) ska inträffa under en hundraårsperiod är 1 %, motsvarande siffra för ett 1 000-årsflöde är 9,5 % och för ett 100-årsflöde 63 %. Om skyddsporten dimensioneras för ett 1 000-års flöde kan konstruktionen göras något lägre jämfört med dimensionering för ett klass I-flöde. Skyddsporten måste dock ändå konstrueras för att klara av att släppa förbi ett klass I-flöde, för att inte riskera att rasa och därmed orsaka skador eftersom en sådan händelse annars kan innebära att sökt verksamhet medför större översvämningssproblem än nollalternativet, vilket inte är acceptabelt. Volvo kan inte heller acceptera åtgärder som innebär en sannolikhet på mer än 1 % att deras fabrik ska översvämmas inom en 100-års period.*

Föreningen har vid samrådsmötet missuppfattat att Volvos anläggning skulle klara sig vid ett flöde på 22 m³/s flöde från Halen. Korrekt är att Volvo klarar högst 16 m³/s, där efter översvämmas både fabriken och Olofströms samhälle. Samhället översvämmas dock redan vid betydligt lägre flöden från Halens utlopp.

Föreningen anser att det bör utredas vilka ytterligare åtgärder som skulle kunna vidtas inom tätorten och på Volvos område. En redovisning av sådana åtgärder bör enligt föreningen ställas i relation till, och sammankopplas med beräkningarna av de nu föreslagna åtgärderna. *Olika alternativa lösningar för översvämningssriskerna kommer att redovisas i MKB:n.*

Föreningen vill att även Immelnutrivningens effekter vid lågflöde ska utredas. *Sökandena avser redogöra för detta i MKB:n.*

Föreningen vill att projektets påverkan på friluftslivet ska redovisas. *Detta kommer att göras i MKB:n.*

Föreningen anser att kulturmiljön är för bristfälligt beskriven i samrådsunderlaget. *En mer utförlig beskrivning av dessa värden kommer att inkluderas i MKB:n.*

Föreningen menar att när det tagits hänsyn till de åtgärder som går att göra vid Immelnregleringen, i samhället och på Volvos fabrik kan man tänka sig en skyddsport i Alltidhultsån läge 2 (befintlig bro). Denna bör då kunna bli betydligt mindre än vad som föreslås i dagsläget och höjningen av bron bör högst tillåtas till en meter. *Som beskrivits strax ovan är möjligheten att justera höjden på skyddsportanläggningen liten eftersom anläggningen ändå måste hålla för ett klass I-flöde.*

2.3.4 Kommunbygderådet Olofström

Rådet menar att en analys av vad som kan göras lokalt för att minska riskerna och förebygga skador i Olofströms samhälle och på Volvos område saknas. *Se kommentar i avsnitt 2.3.3 ovan.*

Rådet framför att det finns många exempel på att vandringsmöjligheter för fisk kan säkras på annat sätt. *Sökandena menar, med stöd av Naturvårdsverkets och Fiskeriverkets rapport Ekologisk restaurering av vattendrag från 2008, att utrivning av en regleringsanläggning medför klart flest positiva effekter för samtliga vattenlevande arter och den hydrologiska regimen, jämfört med övriga tänkbara åtgärder för fiskvandring.*

Rådet påpekar att det inte bara är problem med översvämningar i området utan också torrläggning. *Sökandena avser inkludera uppgifter om detta i MKB:n.*

Rådet menar att en balanserad reglering över hela systemet skulle minska varje enskilds anläggnings storlek, kostnad och miljöpåverkan. *Sökandena är tveksam till att det skulle innebära mindre miljöpåverkan med fler regleringsanläggningar i systemet. Det är också sammantaget betydligt kostsammare att anlägga flera mindre anläggningar och sökandena vill undvika en komplicerad reglering.*

Rådet anser att föreslagna åtgärder för översvämningsskydd får negativa konsekvenser för friluftslivet, vilket påverkar både privata aktörer och kommunerna som turistmål. *Sökandena menar att förutsättningarna för fritidsfisket kommer att förbättras. Övrig påverkan på friluftslivet kommer att beskrivas i MKB:n.*

2.3.5 LRF:s kommungrupp i Olofström

LRF:s kommungrupp i Olofström är positiva till skyddsporten i Alltidhult om åtgärder även vidtas för att minska skadorna som uppstår när ökade vattenmängder avleds via Bökestad i stället för vid Alltidhult. *Sökandena kommer att utreda omfattningen av eventuella marginalskador.*

LRF motsätter sig utrivning av Immelnregleringen, eftersom man befarar att de årliga översvämningarna längs Holjeån kan bli större vid slopad reglering. LRF vill också ha en annan regleringsregim än idag, som jämnar ut flödena än mer i Holjeån. *Kraftigare reglering av Immeln är negativt för miljön och de boende kring Immeln. Motstående intressen kommer att beskrivas i MKB:n.*

LRF påpekar i sin bilaga från BS Vatten AB att alternativet med bibehållen reglering av Immeln i kombination med en skyddsport i Alltidhult inte utretts. *Sökandena avser inte utreda detta eftersom fördelarna med att riva ut Immelndammen överväger fördelarna med en något mindre anläggning i Alltidhult.*

LRF påpekar att flödesförhållandena i Lillån och Holjeån som den nya regleringen medför inte har utretts. LRF anser att förändringar i flöden och när under året de förväntas uppträda ska redovisas och jämföras med både nuvarande förhållanden och de förhållanden som rådde före 2008 samt med det sökta alternativet. *Flödena i Lillån och Holjeån är också beroende av regleringen vid Bökestad, vilken sökt verksamhet inte berör.*

LRF vill veta med vilken frekvens och hur länge skyddsporten kommer att användas. *Sökandena kommer att svara på detta så långt möjligt.*

2.3.6 LRF:s kommungrupp Bromölla m.fl.

En skrivelse har inkommit undertecknad av ordföranden i LRF:s kommungrupp i Bromölla, en representant för LRF Näsum, en boende vid Lillån, en lantbrukare vid Lillån/Holjeån och en markägare. I skrivelsen efterfrågas en ordentlig MKB för hela vattensystemet. *Ansökan kommer att inkludera en MKB som uppfyller miljöbalkens krav.*

2.3.7 Immelns fiskevårdsområdesförening

Skräbeåns vattenvårdskommitté framför samma synpunkter som Bromölla kommun, varför sökandena hänvisar till avsnitt 2.2.2 ovan.

2.3.8 Holjeåns fiskevårdsområdesförening

Föreningen är positivt inställd till skyddsporten, men vill ha reglering av Immeln kvar. Föreningen menar att den optimala lösningen vore att tillämpa professionell reglering av Immeln där hänsyn tas både till Immelnsjöns krav, säkerhet och mesta möjliga utjämning av flödena under året. *Även om Immelnregleringen utnyttjades maximalt bedömer sökandena att den inte ger tillräckligt skydd mot översvämningar i Olofströms tätort och Volvos anläggning, eftersom stora flöden tillkommer både vid Raslången och Halen vid högflödessituationer. Sökandena önskar inte behålla regleringen av Immeln.*

Föreningen vill ha högre flöden i Lillån vid torrperioder. *Se svar på liknande synpunkt i avsnitt 2.1.2 ovan.*

Föreningen vill att effekterna nedströms Raslången både i Lillån och Holjeån utreds, både vid hög- och lågflöden. *Flödena i Lillån och Holjeån är också beroende av regleringen vid Bökestad, vilken sökt verksamhet inte berör.*

Föreningen påpekar att det av samrådsunderlaget framgår att det finns en reglering i Bökestad men att det inte framgår att den ska tas bort och inte heller vilka åtgärder som ska vidtas där. *Sökandena har inte rådighet över regleringen i Bökestad och sökt verksamhet innebär inte heller att den ska utrivas. Eventuella skyddsåtgärder som kan bli aktuella i Bökestad kommer att redovisas i ansökan.*

Föreningen tycker att det är förvånande att så få fått särskilt samrådsutskick. *Det finns ett stort antal fastighetsägare kring Immeln, Raslången, Halen och Holjeån och särskilt utskick till alla dessa gjordes inte. Inbjudan till samråd skedde genom annons i lokalpress och information på kommunens hemsida.*

Föreningen påpekar att värdena i tabell 1 på sid 9 i samrådsunderlaget som uppges vara värden för Lillån, måste vara värden för Holjeån. *Underlaget kommer att kompletteras med uppgifter om Lillån.*

2.3.9 Skräbeåns vattenvårdskommitté

Skräbeåns vattenvårdskommitté framför samma synpunkter som Bromölla kommun, varför sökandena hänvisar till avsnitt 2.2.2 ovan.

2.3.10 Skräbeåns vattenråd

Skräbeåns vattenvårdskommitté framför samma synpunkter som Bromölla kommun, varför sökandena hänvisar till avsnitt 2.2.2 ovan.

2.3.11 Sibbarps Samfällighetsförening

Samfällighetsföreningen är ca 120 medlemmar och ifrågasätter varför de inte fått en särskild inbjudan tillsamrådet.

Det finns ett stort antal fastighetsägare kring Immeln, Raslången, Halen och Holjeån och särskilt utskick till alla dessa gjordes inte. Inbjudan till samråd skedde genom annons i lokalpress och information på kommunens hemsida.

Föreningen stödjer synpunkterna som lämnats av Holjeåns FVOF. *Se avsnitt 2.3.8 ovan.*

Föreningen påpekar att bron i Blistorp inte får påverkas negativt. Om nödvändiga åtgärder inte vidtas avser föreningen begära skadestånd. *Sökandena kommer att utreda de skador den ansökta verksamheten kan ge upphov till. Förutsedda skador kommer att regleras inom ramen för tillståndsprövningen. Oförutsedda skador hanteras i särskild ordning.*

Föreningen anser vidare att åtgärder bör vidtas för att öka vattenflödet genom Lillån vid lågflöden. *Se svar på liknande synpunkt i avsnitt 2.1.2 ovan.*

2.4 Yttranden från övriga

2.4.1 Per Arne Håkansson och Gerd Lindberg, fastighetsägare Alltidhult 2:1

Fastighetsägarna ansluter till framförda synpunkter från Alltidhults Intresseförening. *Se avsnitt 2.3.3.*

Fastighetsägarna efterfrågar en tydligare beskrivning av konsekvenserna av skyddsportsläge 2 för deras fastighet. *Sökandena kommer att ta fram detta.*

Fastighetsägarna framför vidare att en skyddsport i läge 1B starkt skulle påverka utsikten från deras fastighet och även från bron. *Sökandena kommer att beakta detta i det fortsatta arbetet inklusive upprättandet av MKB:n.*

2.4.2 Lars Olof och Marie-Charlotte Hertsius, fastighetsägare Alltidhult 1:33

Hertsius är emot att skyddsporten anläggs på deras fastighet. Hertsius anser att det är fel att anlägga en skyddsport i den del av ådalen som är en nyckelbiotop (i princip hela ån är nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen). De anser vidare att eftersom Hertsius gård finns med i Harry Martinssons "Nässlorna blommar" är det inte acceptabelt att placera skyddsporten inom synhåll från mangårdsbyggnaden. Fastighetsägarna anser att Immelnregleringen bör vara kvar och de problem som finns med Immelns reglering bör lösas vid Immelns utlopp. *Sökandena avser lösa problemen med Immelns reglering vid Immelns utlopp genom att ta bort regleringen så att naturliga förhållanden återinförs. Skyddsporten i Alltidhult är inte en lösning på eventuella problem med Immelnregleringen utan en lösning på översvämningsriskerna i Olofström. Reglering av Immeln ger inte tillräckligt skydd för översvämning i Olofström.*

Om sökandena går vidare med skyddsporten i Alltidhult vill fastighetsägarna ha ett möte på gården i Alltidhult. *Sökandena avser tillmötesgå detta önskemål.*

2.4.3 Lars och Leif Jönsson, fastighetsägare Bökestad 1:17

Fastighetsägarna efterfrågar riskreducerande åtgärder för de skador sökt verksamhet kan medföra. Fastighetsägarna efterfrågar också en utredning om nödkanal i Bökestad när skyddsporten används. *Sökandena avser närmare utreda behovet av skyddsåtgärder i Bökestad och hur sådana åtgärder kan utformas.*

Fastighetsägarna menar att samtliga berörda markägare borde blivit kontaktade när samrådsunderlaget ställdes ut. *Sökt verksamhet berör hela vattensystemet från Immeln till Ivösjön. Ett mycket stort antal fastighetsägare kan betraktas som berörda. Inbjudan till samråd skedde genom annons i lokalpress och information på kommunens hemsida.*

Fastighetsägarna saknade ett PM som upprättats om risk för skador på deras fastighet i samrådsunderlaget. Detta skickades till fastighetsägarna separat.

Sökandena bedömde att det inte var lämpligt att redovisa alla detaljer och utredningar i det allmänna samrådsunderlaget. Däremot har det alltid varit sökandenas avsikt att samråda särskilt med fastighetsägarna i Bökestad 1:17 kring detaljer som framförallt berör deras fastighet. Sökandena har också för avsikt att genomföra ett möte och diskutera eventuella skyddsåtgärder på plats i Bökestad om fastighetsägarna är intresserade av det.

Fastighetsägarna anser att en beskrivning av miljöbalksprocessen och tidplan borde varit med i samrådsunderlaget. *Vid det öppna samrådsmötet fanns jurister som informerade om processen. Olofströms kommun avser publicera viss information om projektet på sin hemsida.*

Fastighetsägarna menar att den fortsatta utredningen bör omfatta återställande av tappningskapaciteten i Bökestad i kombination med en skyddsport som kan regleras för olika flöden i Alltidhult. *Alternativa lösningar som avförts kommer att redovisas i MKB:n.*

En utredning av effekterna om ändrad utformning av betongskärmen efterfrågas. *Den s.k. betongskärmen sattes upp på kvarnägarens önskemål som en tillfällig åtgärd för att skydda kvarnen i avvaktan på att ägarna skulle reparera kvarnanläggningen där. Sökandena utreder behovet av skyddsåtgärder i Bökestad.*

Fastighetsägarna vill även se en utredning om vandringsväg för fisk i Lillån. *Det stora hindret för fiskvandring är fastighetsägarnas anläggning (dammen vid Bökestad). Sökandena råder inte över denna men motsätter sig inte att fastighetsägarna vidtar åtgärder för att främja fiskvandringen.*

Fastighetsägarna önskar geotekniska och byggnadstekniska utredningar på deras fastighet och vid vägen. *Sökandena avser att genomföra erforderliga undersökningar för att kunna bedöma marginalskadorna.*

Fastighetsägarna vill att ansökan ska åtföljas av utlåtande av antikvarisk expertis. *Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har möjlighet att komma med synpunkter på hur kulturmiljön ska hanteras i samband med länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan och i yttrande över ansökan. Båda dessa dokument kommer att ligga till grund för domstolens beslut.*

Fastighetsägarna kräver ekonomiska och försäkringsmässiga utredningar. *Sökandena avser att ta fram underlag som behövs för bedömning av skada.*

Flödesberäkningarna bör enligt fastighetsägarna göras med hänsyn till framtida klimat. *Sökandena har varit i kontakt med SMHI för att få underlag till sådana beräkningar och SMHI anger att vattenföring med 100 års återkomsttid inte kommer att förändras i området (baserat på beräkningar med tolv klimatscenarier).*

Fastighetsägarna saknar en tabell för sannolikhet för ett visst flöde under en viss tidsperiod och vill även se beräkningar för flöden med en återkomsttid på 200 år. *Sökandena avser redovisa för ansökan relevanta flöden och tabeller för sannolikhet för ett visst flöde under en viss tidsperiod för dessa flöden. Av naturliga skäl kan inte beräkningar göras för alla årsflöden.*

Fastighetsägarna reagerar på motiveringen att avfärda alternativ 3. *Motiveringar till de avfärdade alternativen finns inte i samrådsunderlaget, även om de delvis går att utläsa mellan raderna. Syftet med redovisningen av alternativen i samrådsunderlaget var att informera om vilka avfärdade alternativ som kommer att redovisas närmare i MKB:n.*

Fastighetsägarna lämnar ett antal kompletterande uppgifter om förhållandena i Bökestad. *Dessa avses beaktas av sökandena.*

Fastighetsägarna föreslår att tappningskapaciteten i Bökestad återställs till vad den tidigare varit. *Sökandena råder inte över anläggningarna i Bökestad. Sökandena kommer i sina beräkningar och bedömningar utgå ifrån dagens situation.*

2.4.4 Anders och Annika Johansson, boende vid Alltidhult

Anders och Annika Johansson anser att regleringen vid Immeln ska vara kvar, så att man kan ha en mindre skyddsport vid Alltidhult (alternativ 2 bron). *Sökandena avser inte utreda detta eftersom fördelarna med att riva ut Immelndammen överväger fördelarna med en något mindre anläggning i Alltidhult.*

2.4.5 Caroline och Arne Olsson, boende vid Immeln

Caroline och Arne Olsson är mycket positiva till utrivning av Immelnregleringen, vilken de menar är positiv för minskad igenväxning, turisträningen (Immelnbåten kör med dagens regleringsregim inte längre vissa sträckor pga. lågvatten), vattenkvalitet och fisk.

2.4.6 Arne Persson, boende vid Immeln

Arne Persson är positiv till utrivningen av Immelnregleringen, men föreslår en något annorlunda utformning av tröskeln, som medför en mindre avrinning från sjön vid höga flöden. *Detta skulle medföra högre nivåer i Immeln vid normal- och högflöde, vilket kan medföra översvämningsproblem. Utformningen av tröskeln kommer noga övervägas utifrån hänsyn till fiskvandring, naturmiljö kring Immeln, boende vid Immeln och vattenförhållanden nedströms Immeln vid lågvatten.*

2.4.7 Ylva Silverbern, boende vid Alltidhult och företagare inom besöksnäringen (Rotfast)

Ylva Silverbern är släkt- och hembygdsforskare som kartlagt byn Alltidhults historia och informerar om en del av detta i sin skrivelse. *Sökandena är tacksam för denna historiska information och den kommer att beaktas i MKB:n.*

Ylva Silverbern är mycket kritisk till alla alternativa lägen för skyddsporten. Vad gäller alternativ 1 kan det dock justeras så att inte den äldsta fördämningen påverkas. Ylva saknar alternativ med åtgärder vid Immelns utlopp, vid Bökestad/Lillån och vid Halens utlopp. *Ett flertal åtgärder vid Bökestad/Lillån har utretts med förkastats av bl.a. kostnadsskäl, att muddring krävs i Natura 2000-område och att en skyddsport ändå krävs i Alltidhult. Sökandena avser beskriva vissa avförda alternativ i MKB:n.*

Ylva Silverbern undrar vad som händer vid Alltidhult vid torrperioder. *Sökandena avser i MKB:n redogöra för konsekvenserna av utrivningen vid lågflöden. Övriga delar av sökt verksamhet påverkar inte Alltidhult vid torrperioder.*

Om skyddsporten ska anläggas i alternativ 2 menar Ylva att bron absolut inte får höjas mer än 1 meter och lämnar ett antal synpunkter på utformningen. *Sökandena kommer att beakta synpunkterna i det fortsatta arbetet.*

2.4.8 Hans-Gunnar Blissgård, markägare Blistorp

Hans-Gunnar Blissgård saknar skyddsåtgärder för att minska översvämningarna nedströms Raslången. *Sökandena kommer att utreda omfattningen av eventuella marginalskador.*

Hans-Gunnar Blissgård efterfrågar också åtgärder för att få ett jämnare flöde i Lillån under året. *Detta förutsätter att Immelnregleringen finns kvar eller stora åtgärder med bland annat ny regleringsanläggning vid Bökestad. Sökandena avser inte söka några sådana tillstånd.*

Hans-Gunnar framför att markägarintressen och vägföreningar nedströms Raslången anser att vattendomsinnehavaren måste rensa Lillån. *Sökandena avser genomföra viss upprensning.*

De översvämningar som idag förekommer längs Lillån är långvariga och får till följd att marken kring ån urlakas, träden dör pga. syrebrist och vårbruket blir försenat. *I MKB:n kommer marginaleffekterna av åtgärderna att beskrivas, dvs. hur mycket större område som blir översvämmat vid olika flöden om den sökta verksamheten kommer till stånd jämfört med idag. Konsekvensbedömningar kommer att göras utifrån detta.*

2.4.9 Brodde Almer, boende vid Ivösjön

Brodde Almer ger in uppgifter om de extrema lågflöden som varit i Lillån och Holjeån vid torråren 1992 och 2013 och vad det fick för effekter. *Sökandena kommer att beakta uppgifterna i MKB:n.*

Ju mindre flöde i Holjeån desto större skadlig inverkan på livet i ån från Jämshögs reningsverk. Detta måste beaktas och ån tillförsäkras tillräckligt flöde. *Sökandena kommer att beakta detta i MKB:n.*

Bilagor

- Bilaga 1 Samrådsunderlag 2014-05-09
- Bilaga 2 Protokoll myndighetssamråd 2015-11-09
- Bilaga 3 Inbjudan särskilt berörda
- Bilaga 4 Inbjudan till organisationer
- Bilaga 5 Annons från lokaltidning
- Bilaga 6 Anteckningar och bilder från öppethus-samråd
- Bilaga 7 Inkommet yttrande Miljöförbundet Blekinge Väst
- Bilaga 8 Inkommet yttrande Länsstyrelsen i Skåne
- Bilaga 9 Inkommet yttrande Länsstyrelsen i Blekinge
- Bilaga 10 Övriga inkomna yttranden